

ОДОБРИЛ,

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

ОТНОСНО: проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на шесто изменение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.

1. Мотиви и цел за внасяне за разглеждане от Министерския съвет на проекта на акт

Целта на проекта на Решение на Министерския съвет е да бъде одобрен проект на шесто изменение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. (ОПНОИР). В тази връзка и на основание чл. 7, ал. 2, т. 2 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление, настоящият проект на Решение на Министерския съвет се внася за разглеждане от Министерския съвет.

Във връзка с действията на ЕК за справяне с високите цени на енергията в резултат от агресивната война на Русия срещу Украйна, е приет Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в планове за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО. С изменението в Регламент (ЕС) № 1303/2013 се формулира нов Инструмент „Подкрепа за достъпна енергия“ SAFE. Изменението позволява да се финансира оборотен капитал под формата на безвъзмездни средства за малки и средни предприятия (МСП), които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията; разходи на уязвимите домакинства за посрещане на потреблението им на енергия или да се финансират схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми. В тази връзка се прие Решение на Министерски съвет № 453 от 27 юни 2023 г. за одобряване на средства за възстановяване на разходи чрез прилагане на извънредните мерки за използване на фондовете в подкрепа на малки и средни предприятия, които са особено засегнати от увеличение на цените на енергията и на уязвими домакинства.

Предвижда се прилагането на Инструмента SAFE за възстановяване на вече изплатени средства за компенсация на МСП за увеличените разходи за електрическа енергия за периода февруари-септември 2022 г. Средствата са изплатени в рамките на Национална мярка за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, одобрена с решение на Министерски съвет и изпълнявана от Министерство на енергетиката и Фонд „Сигурност на електроенергийната система

Съгласно горепосоченото решение за Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР) е определена сума в размер на **24 млн. евро европейско финансиране.**

В тази връзка, Управляващият орган на ОПНОИР предлага създаването на две нови специални оси: **Приоритетна ос 6 „Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE”** и **Приоритетна ос 7 „Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE (REACT-EU)”** по програмата.

В съответствие с чл. 256 на Регламент (ЕС) № 1303/2013, по ОПНОИР ще се финансира мярка със средства от ЕФРР, ЕСФ и ЕСФ (REACT-EU) според правилата на ЕФРР, с която ще се осигури подкрепа за МСП, особено засегнати от увеличението на цените на енергия чрез мярка за възстановяване на допустими разходи за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, прилагана от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. В съответствие с РМС № 453 от 27 юни 2023 г. средствата по операцията за прилагане на Инструмента SAFE ще се използват за възстановяване на допустими разходи, извършени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ в изпълнение на национални програми за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, и в тази връзка Фондът ще бъде конкретен бенефициент по операцията.

Подкрепата ще се осъществи чрез използване на прогнозиран неусвоен ресурс по линия на ЕФРР в рамките на Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ (ПО 1) в размер на 18 950 497 евро и на прогнозиран неусвоен ресурс от ЕСФ в размер на 5 049 503 евро (по Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ – 1 млн. евро и по Приоритетна ос 5 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ (REACT-EU) – 4 049 503 евро).

2. Очаквани резултати от прилагането на проекта на акт

В резултат от приемането на акта се очаква с изменението на ОПНОИР 2014-2020 г. да бъдат възстановени част от извършените разходи за компенсации на МСП, които са допустими съгласно изискванията, поставени в чл. 256 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и във Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна. Същевременно ще се избегне рискът от непълно усвояване на европейското финансиране по оперативните програми.

С одобрението на проекта на Решение от Министерския съвет ще даде мандат на Управляващия орган да финализира официалните преговори за окончателно одобряване от Европейската комисия на шестото изменение на ОПНОИР 2014-2020 г.

3. Мотивирана оценка за размера на необходимите допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или по сметка за средства от Европейския съюз, за сметка на бюджети по държавния бюджет.

Към настоящия момент ресурсът от ЕСФ по Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“ е наддоговорен, а бюджетът на Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, която се финансира от ЕФРР, бюджетът на Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ и Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ на ОПНОИР, които се финансират от ЕСФ и бюджетът на Приоритетна ос 5 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, която се финансира от ЕСФ по линия на инструмента REACT-EU, също е договорен на 100%, като с оглед максимално усвояване на средствата от REACT-EU е извършено пето изменение на ОПНОИР. При пренасочване на средства от съществуващите Приоритетни оси 1, 3 и 5 към нови приоритетни оси с финансиране по Инструмента SAFE, бюджетът на съответните съществуващи приоритетни оси ще се яви наддоговорен. В тази връзка, в случай че към момента на приключване на ОПНОИР верифицираните разходи по сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ надвишават определения нов бюджет на съответната приоритетна ос, разликата се осигурява от бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

ПРЕДЛОЖИЛ:

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ

МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ОДОБРИЛ,

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

ОТНОСНО: проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на шесто изменение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.

1. Мотиви и цел за внасяне за разглеждане от Министерския съвет на проекта на акт

Целта на проекта на Решение на Министерския съвет е да бъде одобрен проект на шесто изменение на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. (ОПНОИР). В тази връзка и на основание чл. 7, ал. 2, т. 2 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление, настоящият проект на Решение на Министерския съвет се внася за разглеждане от Министерския съвет.

Във връзка с действията на ЕК за справяне с високите цени на енергията в резултат от агресивната война на Русия срещу Украйна, е приет Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в планове за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО. С изменението в Регламент (ЕС) № 1303/2013 се формулира нов Инструмент „Подкрепа за достъпна енергия“ SAFE. Изменението позволява да се финансира оборотен капитал под формата на безвъзмездни средства за малки и средни предприятия (МСП), които са особено засегнати от увеличения на цените на енергията; разходи на уязвимите домакинства за посрещане на потреблението им на енергия или да се финансират схеми на работа на непълно работно време и еквивалентни схеми.

В тази връзка се прие Решение на Министерски съвет № 453 от 27 юни 2023 г. за одобряване на средства за възстановяване на разходи чрез прилагане на извънредните мерки за използване на фондовете в подкрепа на малки и средни предприятия, които са особено засегнати от увеличение на цените на енергията и на уязвими домакинства.

Предвижда се прилагането на Инструмента SAFE за възстановяване на вече изплатени средства за компенсация на МСП за увеличените разходи за електрическа енергия за периода февруари-септември 2022 г. Средствата са изплатени в рамките на Национална мярка за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, одобрена с решение на Министерски съвет и изпълнявана от Министерство на енергетиката и Фонд „Сигурност на електроенергийната система

Съгласно горепосоченото решение за Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР) е определена сума в размер на **24 млн. евро европейско финансиране.**

В тази връзка, Управляващият орган на ОПНОИР предлага създаването на две **нови специални оси**: **Приоритетна ос 6 „Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE”** и **Приоритетна ос 7 „Подкрепа за МСП чрез инструмента SAFE (REACT-EU)”** по програмата.

В съответствие с чл. 256 на Регламент (ЕС) № 1303/2013, по ОПНОИР ще се финансира мярка със средства от ЕФРР, ЕСФ и ЕСФ (REACT-EU) според правилата на ЕФРР, с която ще се осигури подкрепа за МСП, особено засегнати от увеличението на цените на енергия чрез мярка за възстановяване на допустими разходи за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, прилагана от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. В съответствие с РМС № 453 от 27 юни 2023 г. средствата по операцията за прилагане на Инструмента SAFE ще се използват за възстановяване на допустими разходи, извършени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ в изпълнение на национални програми за компенсиране на небитовите крайни клиенти на електрическа енергия, и в тази връзка Фондът ще бъде конкретен бенефициент по операцията.

Подкрепата ще се осъществи чрез използване на прогнозиран неусвоен ресурс по линия на ЕФРР в рамките на Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ (ПО 1) в размер на 18 950 497 евро и на прогнозиран неусвоен ресурс от ЕСФ в размер на 5 049 503 евро (по Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ – 1 млн. евро и по Приоритетна ос 5 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ (REACT-EU) – 4 049 503 евро).

2. Очаквани резултати от прилагането на проекта на акт

В резултат от приемането на акта се очаква с изменението на ОПНОИР 2014-2020 г. да бъдат възстановени част от извършените разходи за компенсации на МСП, които са допустими съгласно изискванията, поставени в чл. 256 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и във Временната рамка за мерки за държавна помощ при кризи и преход в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна. Същевременно ще се избегне рискът от непълно усвояване на европейското финансиране по оперативните програми.

С одобрението на проекта на Решение от Министерския съвет ще даде мандат на Управляващия орган да финализира официалните преговори за окончателно одобряване от Европейската комисия на шестото изменение на ОПНОИР 2014-2020 г.

3. Мотивирана оценка за размера на необходимите допълнителни разходи/трансфери/други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или по сметка за средства от Европейския съюз, за сметка на бюджети по държавния бюджет.

Към настоящия момент ресурсът от ЕСФ по Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“ е наддоговорен, а бюджетът на Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“, която се финансира от ЕФРР, бюджетът на Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ и Приоритетна ос 4 „Техническа помощ“ на ОПНОИР, които се финансират от ЕСФ и бюджетът на Приоритетна ос 5 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, която се финансира от ЕСФ по линия на инструмента REACT-EU, също е договорен на 100%, като с оглед максимално усвояване на средствата от REACT-EU е извършено пето изменение на ОПНОИР. При пренасочване на средства от съществуващите Приоритетни оси 1, 3 и 5 към нови приоритетни оси с финансиране по Инструмента SAFE, бюджетът на съответните съществуващи приоритетни оси ще се яви наддоговорен. В тази връзка, в случай че към момента на приключване на ОПНОИР верифицираните разходи по сключените договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ надвишават определения нов бюджет на съответната приоритетна ос, разликата се осигурява от бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

ПРЕДЛОЖИЛ:

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ

МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

